

# DERSLERDE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİNİN KULLANIMI İLE İLGİLİ ÖĞRENCİ BEKLENTİLERİ: ODTÜ ÖRNEKLEMİ (Geniş Özet)

Nergis A. Gürel Köybaşı<sup>1</sup>, Prof. Dr. Kürşat Çağiltay<sup>2</sup>, Rafet Çevik<sup>1</sup>

<sup>1</sup> Öğretim Teknolojileri Destek Ofisi, ODTÜ, ANKARA

<sup>2</sup> Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, ODTÜ, ANKARA

[nergis@metu.edu.tr](mailto:nergis@metu.edu.tr), [kursat@metu.edu.tr](mailto:kursat@metu.edu.tr), [rafetce@metu.edu.tr](mailto:rafetce@metu.edu.tr)

**Anahtar Sözcükler:** Öğretim Teknolojileri, Öğrenci Beklentileri, Yükseköğretimde Teknoloji Kullanımı.

## 1. Giriş

Öğretim teknolojilerinin eğitim-öğretimin her kademesinde olduğu gibi yükseköğretimde de eğitim sürecinin vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. Çağın gerekliliklerini yakalamaya çalışırken, yükseköğretimin bileşenlerinden bir tanesi olan öğrencilerin bu konudaki beklentileri de göz önünde bulundurularak bu sürecin verimli ve tatmin edici geçmesi sağlanabilir. Ayrıca planlanan yatırımların amacına ulaştığının değerlendirilmesi için de öğrencilerin beklentilerinin karşılanmış olmasının önemli bir performans ölçüğü olduğu düşünülmektedir.

Bu çerçevede öğrencilerin derslerde teknoloji kullanımı ile ilgili görüş ve beklentilerinin belirlenmesi amacıyla ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) 2011-2016 Stratejik Planı'nda [1] yer alan “Öğretim teknolojisi olanakları hakkında farkındalığın ve kullanım yeterliğinin artırılması” başlığı çerçevesinde yürütülen bu çalışma sonuçlarının ODTÜ’de öğretim teknolojilerinin kullanımını öğrencilerin gözünden değerlendirme imkânı sağlamakla beraber, çağımız öğrencilerinin üniversitelerden teknoloji kullanımı adına neler beklediklerine ışık tutması beklenmektedir.

## 2. Yöntem

ODTÜ Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Bölümü tarafından 2007 yılında yürütülen bir çalışmadan [2] alınan Öğretim Teknolojileri Öğrenci Görüşleri Anketi, ODTÜ Anket servisi [3] üzerinden yayınlanmıştır.

Çalışmaya 2011-2012 ilkbahar döneminde, gönüllü öğrenciler, çevrimiçi ortamda yapılan duyurular ile davet edilmişlerdir. Nisan ve Haziran ayları arasında öğrencilerin en sık kullandıkları çevrimiçi servisler aracılığıyla duyurular yayınlanmıştır. Ayrıca varsa bölümlerin öğrenci e-posta gruplarına, grup yöneticisinin onay vermesi şartıyla iletiler gönderilmiştir. 3 ay süreyle çevrimiçi olarak yayınlanan ankete toplam 1910 giriş yapılmış, ancak 890 (%46,59) anket tamamlanmıştır ve analizler, tamamlanan anketler üzerinde yürütülmüştür.

## 3. Bulgular

### 3.1 Daha İyi Öğrenmeye Yardımcı Olacak Yöntemler

Öğrencilerin öğrenme süreçlerini kolaylaştıracak ve daha iyi öğrenmelerine yardımcı olacak yöntemler ile ilgili görüşleri ve beklentilerinin belirlenmesi amacıyla ankette yer alan bir soruda öğrencilerden listelenen yöntemleri değerlendirmeleri istenmiştir. Değerlendirme yapılması istenen yöntemler düzenli çalışma yaprağı dağıtılması, projeksiyon cihazı ile ders içeriğinin yansıtılması, konu ile ilgili video izletilmesi, METU Online sisteminin daha fazla kullanılması, öğrenciler ile ders dışında e-posta veya forumlar ile iletişim kurulması, ders notlarının ve kaynaklarının bulunduğu İnternet sayfasında sunulması, simülasyonlar ile dersin zenginleştirilmesi ve dersin çevrimiçi (e-öğrenme) ile işlenmesidir.

Ankete katılan öğrencilerin çoğunluğu tarafından daha iyi anlamaya en çok yardımcı olacak yöntemler olarak ders notlarının ve kaynakların web sayfası üzerinden yayınlanması ve simülasyonlar işaret edilmiştir. Bununla beraber, ders dışında öğrenciler ile çevrimiçi yöntemlerle iletişim kurulması, METU Online'ın daha fazla ve etkili kullanılması ile konuya ilişkin video izletilmesi öğrencilerin çoğunluğu tarafından öğrenmelerine yardımcı olacak yöntemler olarak gösterilmiştir. Ayrıca öğrenciler gerçek hayatla ilişkilendirebilecekleri örnekler ile derse aktif katılımlarının olanaklı hale geleceği yöntemlerin derslere dâhil edilmesinin yararlı olacağını belirtmişlerdir.

### **3.2 Üniversitelerde Eğitim ve Öğretimin Daha Etkili Hale Getirilebilmesinde Kullanılacak Yöntemler**

Öğrencilere üniversitelerde etkili eğitim ve öğretim için kullanılması gereken yöntemler ile ilgili görüşleri sorulmuştur. Derslerin çevrimiçi (e-öğrenme ile) verilmesi, ders içeriğine ve ek kaynaklara çevrimiçi olarak ulaşılabilmesi, öğrencilerin öğretim elemanlarına sanal ortamda erişebilmesi (msn, e-posta, forum vs.), dijital kütüphane olanaklarının sağlanması ile derslerin video/ses kayıtlarının yapılması ve bunların erişime açık olması öğrencilerin değerlendirmesi istenen yöntemlerdir.

Ders içeriğine ve ek kaynaklara sanal ortamda erişim sağlanması ve dijital kütüphaneler ile kaynakların zenginleştirilmesi öğrencilerin çoğunluğu tarafından çok önemli yöntemler olarak işaret edilmiştir. Bu sonucu destekler şekilde derslerin video ve ses kayıtlarının erişilebilir olması ve öğretim üyeleri ile sanal ortamda iletişim kurabilme etkili eğitim için önemli yöntemler olarak ortaya çıkmaktadır. Sanal ortamdaki kaynaklara erişimi önemli gören öğrenciler derslerin çevrimiçi (e-öğrenme ile) verilmesine aynı önemi vermemişler ve öğrencilerin çoğunluğu çevrimiçi derslerin az veya hiç önemli olmadığını belirtmiştir.

### **3.3 Derslerde Kullanılması Beklenen Teknolojiler**

Öğrencilere derslerde kullanılmasını beledikleri teknolojilerin neler olduğunu yazmaları istenmiştir ve 273 cevap alınmıştır. Verilen cevapların büyük çoğunluğunda derslerde kullanılacak teknolojilerden bahsedilmiş olmasına rağmen, derslerin daha etkili yürütülmesi için uygulanması gereken teknolojiye bağımsız yöntemlere de yer verilmiştir. Bu yöntemler arasında öğretim üyeleri ile etkili iletişim, derslerde öğrencilerin aktif katılımlarının sağlanması ve tartışma ortamlarının yaratılması bulunmaktadır.

Öğrencilerin büyük çoğunluğunun derslerde ve ders dışında teknoloji kullanımını destekledikleri ve yararlı olacağını düşündükleri görülmektedir. Öğrencilere, derslerde kullanılmasını istedikleri teknolojiler sorulduğunda en sık karşılaşılan anahtar kelimelerin özellikle video, animasyon, film ve simülasyon gibi görsel materyallerdir. Görsel materyaller ile derslerin daha ilgi çekici ve akılda kalıcı olacağına dikkat çeken öğrenciler, derslerde ve ders dışında bu kaynaklardan yararlanmak istemektedir. Ayrıca sıklıkla bahsedilen İnternet hem derslerde ek kaynaklara, video ve benzeri materyallere ulaşmak için hem de ders dışında ders kaynaklarına erişim, öğretim üyeleri ile iletişim, konuların tartışılması ve derslerin çevrimiçi takibi için altyapı oluşturmaktadır.

### **4. Sonuç ve Öneriler**

Öğrencilerin öğretim üyelerini ve ders kaynaklarını bulmak istedikleri ortamın, kendilerinin de öğretim amaçlı en çok kullandıkları araç olan İnternet olduğu görülmektedir. Çevrimiçi iletişim ve ders web sayfaları üzerinden ders kaynaklarının yayınlanması öğrencilerin öncelikli beklentisidir. Ayrıca görsel-işitsel materyaller ve öğrencilerin aktif katılımlarının sağlanacağı öğretim yöntemlerinin derslerde kullanılmasının etkili eğitim ve öğretim için önemli

olduğu vurgulanmıştır. Öğrencilerin bu beklentilerinin karşılanması için öğretim üyelerinin de görüşleri alınmalı, bu değerlendirme çerçevesinde ihtiyaçlar belirlenmeli ve bu ihtiyaçların karşılanması için gereken planlama ve yatırım yapılmalıdır.

## 5. Kaynaklar

[1] Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Stratejik Planı, 2011-2016.

[http://sp.metu.edu.tr/sites/sp.metu.edu.tr/files/dokuman/ODTU\\_Stratejik\\_Plan\\_2011\\_2016.pdf](http://sp.metu.edu.tr/sites/sp.metu.edu.tr/files/dokuman/ODTU_Stratejik_Plan_2011_2016.pdf)

[2] Çağıtay, K., Yıldırım S., Arslan, İ., Gök, A., Gürel, G., Karakuř, T., Saltan, F., Uzun, E., Ülgen, E., Yıldız, İ., “Öğretim Teknolojilerinin Üniversitede Kullanımına Yönelik Alışkanlıklar ve Beklentiler: Betimleyici Bir Çalışma”, Akademik Biliřim 2007, Kütahya.

[http://ab.org.tr/ab07/kitap/cagiltay\\_yildirim\\_AB07.pdf](http://ab.org.tr/ab07/kitap/cagiltay_yildirim_AB07.pdf)

[3] ODTÜ Anket Servisi.

<http://metusurvey.metu.edu.tr>